



Stigtakararnir til Lymfðemfelagið hava sjúkuna til felags, og halda tað verða neyðugt at fáa skipaða viðgerð. Vinstrumegin siggjast: Minna á Hædd, Eyðbjørg Djurhuus, Asla Stenberg og Henny Biskupstø

Stigtakararnir til nýtt felag:

Eitt brek sum krevur viðgerð

Nøkur fólk hava ólekiliga sjúku, sum við serligari viðgerð kann bota um liviumstøðurnar, men eru umstøðurnar fyrri viðgerð eru ov vánaligar. Tað ætla stigtakarar til Lymfðemfelag at bota um

Øll hava vit hitt fólk, sum hava óvanliga tjúkk bein, og onkuntíð eisini armar sum Skippar Skræk.

Hetta nýtist ikki at vera av ovuráti ella tilikun, men kann eins væl verða sjúkutekin, sum eitt nú lymfðem ella gróðrarvatnæðratrot gevur.

Hóast talan er um varandi sjúku, so kann viðgerð bota so mikið um, at fólk fáa tað munandi betur, um møguleikar eru fyrri at fáa serliga viðgerð.

I løtuni situr ein arbeidsbólkur og fyrireikar stovnan av felag, sum helst verður kallað Lymfðemfelagið.

Hetta eru fólk, sum hava sjúkuna, og sum hava tørv á at fáa viðgerð um viðgerðarmøguleikar, sum í dag als ikki eru nøktandi.

Burturspilt um ov long tíð gongur

Tað er neyðugt við støðugari viðgerð, tí um ov long tíð gongur millum viðgerðirnar, versnar sjúkan. Sum stóðan hjá okkum er í dag, eru vit bangin fyrri útlitinum fyrri viðgerð, siga stigtakararnir til felagið.

Bert Landssjúkrahúsið hevur tveir serútbúnar fys-

ioterapeutar, sum kunnu veita viðgerð fyrri hesa sjúku. Teir hava fingið til-lutað ein tíma, fyra dagar um vikuna, til hetta arbeiði.

Ein viðgerð varar í ein tíma. 30 fólk í Føroyum eru í viðgerðarskipanini á Landssjúkrahúsinum í dag, og stigtakararnir til felagið ivast onga løtu í, at fleiri hava brúk fyrri viðgerð. Bert er sjúkan so ókend og verður tí ikki staðfest í øllum førum.

Landssjúkrahúsið fór undir hesa viðgerð í 1992, tá ein fysioterapeut fór til Noregs, har tey serliga arbeiða nógv við viðgerð fyrri lymfðem.

Síðani hava 30 fólk fingið fyrstu viðgerðina í Havn.

Eftir reglunum verður fyrsta viðgerðin latin, har sjúklingarnir í seks vikur verða umbundnir og fáa serliga massagu hvønn morgun.

Meðan ein sjúklingur er í fyrstuviðgerð, sleppur eingin annar sjúklingur til hesar vikurnar.

Tað er so ymiskt, hvussu stórán tørv sjúklingarnir hava, men fyrri øll er galdandi, at tað neyðugt at fáa eftirviðgerð aftaná tær

seks vikurnar.

Brúk fyrri viðgerð hvørja viku

- Annars virkar fyrsta viðgerðin ikki nógv væl, sigur ein teirra, sum hevur brúk fyrri at fáa eftirviðgerð minst eina ferð um vikuna, men sum bert sleppur til einar trýggjar - fyra ferðir árliga.

Sjúkan hjá henni er viðfódd, og hevur við sær, at líkamið alt hovnar, tí vætan als ikki fær sett frá.

Onkur teirra, sum hevur brúk fyrri fleiri viðgerðum enn Landssjúkrahúsið er ført fyrri at veita, er so heppin at hava umstøður at fara uttanlands og sjálf gjalda viðgerðina.

Tað hava bert fá fólk møguleika fyrri í dag, og tí tað so umráðandi fyrri okkum, at fáa skipaði viðurskipti um viðgerðina, siga stigtakararnir.

- Eg vildi ynskt, at møguleikar vóru hjá mær at fáa viðgerð eina ferð um vikuna, tí hon bætir so væl um hjá mær, sigur Minna á Hædd, sum hevur arvað sjúkuna.

Mamma mín hevði lymfðem, men hon fekk at vita, at hetta var ein bindivev-

umhugsað aðrar møguleikar, tá nú umstøðurnar eru so vánaligar at sleppa til á Landssjúkrahúsinum.

Har er eitt massagutól, sum sjúklingar saktans kunnu lært seg at brúkt - eins og tá onnur fólk fara í sólviðgerð - og tað kundi verið ein nýttlig loysn, meðan biðað verður eftir at sleppa í eftirviðgerð.

Stigtakararnir til Lymf-

ðemfelagið, vilja við hesi samrøðuni fáa greiðu á, hvussu nógv fólk hava sjúkuna, fyrri at vita hvussu stóru tørvur er á viðgerð.

Um fólk hava spurningar í hesum sambandi, kunnu tey ringja til Henny Biskupstø, á telf. 12758, har nærri fæst at vita um felagið, sum í næstum verður stovnað.

Dagny

Um sjúkuna

Lymfðem ella gróðrarvatnæðratrot er varandi brek, sum kemur av ov nógvum gróðrarvatni í vevnaðinum.

Hetta kemur til sjóndar við at at serliga armar og bein hovna, tí vætan ikki sleppur burtur eftir vanligu leiðini í líkamnum.

Í Danmark hava 9.000 fólk sjúkuna, og av teimum eru 80 pst. kvinnur.

Í Føroyum hava eini 30 fólk - børn og tilkomin, kvinnur og menn - fingið staðfest sjúkuna, men av tí at vitanin um sjúkuna ikki er nógv umrødd higartil, kann hugsast at fleiri fólk hava hesar trupulleikar.

Fleiri sløg av lymfðem eru, eitt nú kann sjúkan verða viðfódd, t.v.s. at hon er arvalig. Hjá teimum kemur sjúkan til sjóndar í kynsbúningardrimum ella seinni.

Hjá øðrum kann sjúkan koma aftaná skurð-

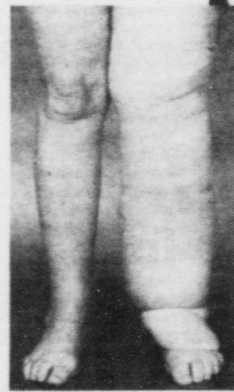
viðgerð fyrri eitláknið ella geislaviðgerð fyrri krabbamein. Skurðviðgerð fyrri bróstrakrabbamein er vanligasta orsøk in til lymfðem.

Um viðgerð

Í dag verða tveir viðgerðarhættir nýttir, til tess at bota um støðuna hjá tí sjúka. Ein viðgerð er at dreina gróðrarvatn burtur, umbinding, húðarøkt og venjingar.

Hin er eftirviðgerð, sum eisini er at dreina gróðrarvatnið burtur og umbinding, men serliga týðandi er at tosa við sjúklingarnir um livireglur o.a. í samband við sjúkuna, og neyðum eftirliti.

Lymfðem er varandi sjúka, og kann tí ikki gróðast, men viðgerð kann tó bota so mikið um sjúkuna, at hon ikki versnar, eins og tað bótir um livikorini hjá tí sjúka.



aðsjúka, sum hon bert noyðdist at liva við.

Nú veit eg, at eg havi havt sjúkuna í eini 20 ár, men fyrri tveimum árum síðan, segði Kaj Kallsberg, kommunulækni, mær um nýggja viðgerðarhættin á Landssjúkrahúsinum, men at biðitíðin var long.

Vatndrívandi tablettir virka ikki

Til alla lukku komu tveir fysioterapeutar úr Noregi til Føroyar at halda skeið í viðgerðini, og eg var so heppin at sleppa til, sigur Minna á Hædd.

Tá fekk Minna á Hædd samstundis at vita, at hon hevði havt sjúkuna í eini 20 ár, og at hon helst var komin í sambandi við barnsburðarnar.

Í 12 ár havi eg tikið vatndrívandi tablettir, men tað virkar ikki móti lymfðem. Einasti háttur at bota um sjúkuna, er við aður nevndu viðgerð, men sum sagt, umstøður eru ikki fyrri hesum í dag, sigur Minna á Hædd, sum bert tær ferðir eftir fyrstu viðgerðina fyrri tveimum árum síðan, hevur fingið eftirviðgerð.

Stigtakararnir hava eisini

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvørt hóskvöld frá kl. 19.00-21.00, inngongd hjá KFUM, Ornen Pisuvarða 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 10.00-16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 10.00 fyrrapart til kl. 7.00 á morgni.